

Foto: Monika Aarset Eidsdal

Dagsseminar om husdyras rolle i økologisk landbruk

**på Aukrustsenteret i Alvdal
onsdag 4. desember kl 11 – 16
Seminarer er åpent for alle**

Arrangør:

Økologisk Innlandet

**sammen med Statsforvalteren i Innlandet, NLR,
Innlandet Bondelag og Hedmark og Oppland Bonde- og Småbrukarlag.**

Påmelding:

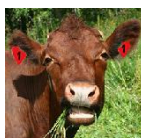
Fyll inn digitalt skjema <https://forms.office.com/e/ABih5T0dd0>

og betal kr 300 til Økologisk Innlandet, vippsnr 770363,

eller konto 1822 07 99812 (husk å oppgi navn).

Av hensyn til servering må vi ha påmelding seinest 27. november.

Påmelding er bindende.

TRUA PÅ KUA

I økologisk landbruk er husdyr en naturlig del av helheten. Spørsmålet er ikke om, men hvordan.

Program

Ordstyrer: Peder Aukrust Osmoen

10.45 Kaffe og te servering

11.00 Styreleder Maria Bjune i Økologisk Innlandet ønsker velkommen, med kort presentasjon av utviklingsprosjekt

11.15 Marianne Lunåsmo:
Møkk – ressurs og problem. Husdyrgjødsel som nødvendig ressurs, og utfordringer ved ny gjødselsforskrift.

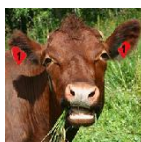
12.00 Thomas Cottis:
Hva kan Økologisk landbruk bidra med for å redusere/binde klimagasser, og hvordan produsere mer økologisk mat?

13.00 Økologisk lunsj

14.00 Trond Qvale:
Drøvtyggeren – en nøkkelart i friske økosystemer, for jordhelse, plantehelse, dyrehelse, folkehelse og klima.

14.55 Hanne Sickel:
Bruk av beiteressurser i utmarka, beitingens betydning for biologisk mangfold, karbonbinding i jord og albedoeffekt

15.45 – 16.00 Avslutning

TRUA PÅ KUA

Marianne Lunåsmo

har vært heltids bonde i snart 25 år. Hun var med i det første kullet med agroteknikere ved Fagskolen Innlandet, Storsteigen i 2015. I etterkant av det gjennomførte hun årsstudiet i økologisk landbruk som Thomas Cottis underviser i på Blæstad. Hun driver med melkeku, sau og ammeku, i konvensjonell drift. I tillegg har hun en sesong bak seg i forhandlingsutvalget til NBS.

Thomas Cottis

var den tredje økologiske veilederen i Norge i det som i 1988 het FØKO (Forsøksring for økologisk landbruk i indre Østlandet). Fra 1989 til 2019 drev han Høgholen gård i Løten sammen med Kjersti Hoff. Gården var økologisk fra 1990 og produserer økologisk melk, kjøtt og korn. Datter og svigersønn driver nå gården. Fra 1996 har Thomas arbeidet med økologisk landbruk ved Høyskolen i Innlandet på Blæstad. Han er ansvarlig for det nettbaserte studiet i økologisk landbruk, hvor det i år startet 207 studenter, og han underviser også i landbruk og klimakunnskap. Som hobby har Thomas en markedshage på snaue to dekar.

Foto: Emilie Westli Andersen

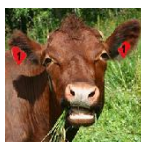
Trond Qvale

har vært bonde på Horgen i Nes, Akershus siden slutten av 70 tallet. Produksjonene har gått fra mjølk, kjøtt og korn til kjøtt, frø og korn. Horgen ble omlagt til økologisk fra slutten av 80 tallet og i regenerativ retning de siste 10 - 15 år. Neste generasjon fortsetter og utvider i samme spor.

Hanne Sickel

jobber som forsker i avdeling Landskapsovervåking i NIBIO. Siden 1999 har hun jobbet med prosjekter i seterregionen med bl.a. forskning på husdyrs beitepreferanser og beitemønstre i utmark. I det pågående prosjektet «Fjellbeite», med studieområder både i Nord-Østerdalen og Valdres, ser hun og kollegaer spesielt på vegetasjonsendringer som følge av gjengroing, både med hensyn på biologisk mangfold, beitekvalitet, karbonbinding i jord og albedoeffekt.

TRUA PÅ KUA

Bakgrunn

Økologisk Innlandet har i samarbeid med NLR Innlandet, Statsforvalteren i Innlandet (SFIN), og faglagene de siste to årene arrangert dagsseminar med temaer som belyser økologisk landbruk sin rolle i aktuelle samfunnsproblemer.

- Desember 2022 på Lena-Valle: «Jordhelse, gjødsling og marked i økologisk landbruk»
- Desember 2023 på Jønsberg: «Økologisk landbruk og matberedskap»

De fleste presentasjonene er gjort tilgjengelige på vår hjemmeside <https://okologisknorge.no/om-oss/fylkes-og-regionlag/oekologisk-innlandet/>

Kompetansebygging i mer rene agronomiske spørsmål dekkes av andre aktører. Vi ønsker å belyse praktiske svar på aktuelle samfunnsutfordringer med anerkjente og nytenkende forelesere.

Årets tema

I år har vi valgt å sette søkelys på husdyra, og da særlig drøvtyggerne sin rolle i økologisk landbruk. Det pågår relativt heftige diskusjoner i samfunnet om drøvtyggere som klimaversting og om kjøttkutt knyttet til både ernæring, klima og dyrevelferd. Samtidig skal vi øke selvforsyningsgraden og finne løsninger for å øke bruken av egne fôrressurser. Debatten går også om bøndenes rammevilkår for i det hele tatt å kunne produsere den maten samfunnet trenger og etterspør. Både kjøttforbruket og import av mat og innsatsfaktorer i landbruket har økt mye på en generasjon.

I økologisk landbruk er husdyr en naturlig del av helheten. Spørsmålet er ikke om, men hvordan! Blant annet er vi mer avhengig av husdyrgjødsel enn i konvensjonelt landbruk, og av å utnytte utmarksressurser og egne fôrressurser. Hvordan kan vi best balansere antall, dyreslag og fôrressurser for å optimalisere balansegangene? Hva kan det økologiske landbruket bidra med i diskusjonene om husdyrhold og kosthold?

Økologisk Innlandet skal vinteren 2024-25 gjennomføre et forprosjekt for videre utvikling av økologisk landbruk i Innlandet. Prosjektet er støttet økonomisk av Innlandet Fylkeskommune, og skjer i samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet, NLR, Høgskolen i Innlandet, Økologisk Norge og begge faglagene i fylket. Målet er å beskrive status, identifisere flaskehals og planlegge et påfølgende hovedprosjekt. Dagsseminaret i Alvdal blir en anledning til å presentere arbeidet så langt, og å få innspill fra de tilstedeværende.

Seminaret holdes i Aukrustsenteret, Nord-Østerdalsveien 5119, 2560 Alvdal.
Vi takker Innlandet fylkeskommune og Økologisk Norge for økonomisk støtte.

Spørsmål kan rettes til Maria Bjune, maria@hvamstad.net, tlf 414 79 067.

